

Vårdhygien Skåne

Giltig från och med 2025-12-18

Godkänd av Medicinskt sakkunnig

Version 2.0

Candidozyma auris – Riktlinjer för kommunal vård och omsorg

Candidozyma auris (C. auris) är en svamp som kan orsaka vårdrelaterade infektioner och utbrott har beskrivits inom vård och omsorg utomlands.

Alla patienter har enligt Hälso- och sjukvårdslagen rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av misstänkt eller konstaterad diagnos.

Vid frågor kontakta Vårdhygien dagtid, helgfri vardag.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska informeras enligt lokal rutin vid nya fall.

Smittväg

Kontaktsmitta där smittöverföringen främst sker via händer, föremål och ytor.

Riskfaktorer för smittspridning:

- sår, hudinfektioner, eksem, fjällande hudkostym samt andra hudlesioner
- stomier, dränage och PD-kateter
- CVK, CDK, midline och PICC-line
- KAD eller RIK
- tracheostomi och produktiv hosta
- nedsatt kognitiv förmåga
- bristande följsamhet till handhygien

Gör regelbundna bedömningar av patientens riskfaktorer och anpassa de vårdhygieniska åtgärderna därefter. Rådgör gärna med Vårdhygien.

Vårdrutiner - särskilda boendeformer och korttidsplats	
Tillämpa Grundläggande vårdhygieniska rutiner inom kommunal vård och omsorg samt Basal hygien i vård och omsorg enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2015:10. Dessutom gäller nedanstående vårdrutiner.	
Vårdplacering	- Egen lägenhet/rum med eget hygienutrymme. - Omvårdnad och behandling sker alltid i patientens lägenhet/rum.
Provtagning/Diagnostik	Vid oväntat fynd av C. auris i klinisk odling kan provtagning behöva kompletteras. Följ mikrobiologens provtagningsinstruktioner i AnalysPortalen, Labmedicin Skåne för Candidozyma auris.
Patient	Gemensamma utrymmen/träningslokal Kan vistas utanför lägenhet/rum och delta i gemensamma aktiviteter/måltider under förutsättning att: - patienten kan upprätthålla god handhygien, alternativt få stöd med detta. - eventuella sår är väl täckta. - eventuella inkontinensskydd, stomi eller KAD fungerar väl så att läckage förhindras. Vid förekomst av riskfaktorer såsom läckage av kroppsvätska rekommenderas byte till rena kläder dagligen samt vid behov.
Material/utrustning	Medicintekniska flergångsprodukter - Flergångsprodukter såsom till exempel instrument, tvättskål och urinflaska ska genomgå värmedesinfektion för att kunna användas till flera patienter. Om möjligheten saknas, rekommenderas engångsmaterial alternativt patientbundet material. - För produkt som inte tål värmedesinfektion, till exempel blodtrycksmanschett, sker desinfektion med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid). Hjälpmedel - bör vara patientbundet. - torka dagligen av tagytor på patientbundet hjälpmedel med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid). - torka av hjälpmedel som används till mer än en patient till exempel mobil lyft och duschstol med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid) mellan varje patient. - textilier tvättas i 60°C mellan varje patient. - ska vid transport och återlämning vara synligt rent samt desinfekteras med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid). Träningsutrustning - desinfektera redskap, brits med mera med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid) efter användning.

Daglig städning	• Torka av patientnära ytor och tagytor med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid). För ytor som inte tål desinfektionsmedel används rengöringsmedel och vatten. • Städa golv med rengöringsmedel och vatten enligt enhetens ordinarie städfrekvens eller oftare vid behov. Vid behov av dammsugare används en patientbunden sådan. Förekomst av riskfaktorer I enskilda fall kan städrutinerna behöva justeras. Rådgör med Vårdhygien.
Slutlig smittstädning Lägenhet/rum då patienten byter rum, flyttar eller avlider.	Ska föregås av en daglig städning. Slutlig smittstädning sker med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid) på: • patientnära ytor samt tagytor i lägenhet/rum och hygienutrymme • säng • behållare för tvål, handdesinfektion och torkpapper • madrasskydd, alternativt tvättas det i 60°C, eller i högre temperatur (se tillverkarens anvisning). • hjälpmedel (hjälpmedel av textil tvättas i 60°) Städa golv med godkänt desinfektionsmedel tex Virkon 1%. Madrassen bör inspekteras under madrasskyddet. Om madrassen inte är hel eller har fläckar utgör den en risk för smittspridning och bör då kasseras tillsammans med madrasskyddet. Täcke och kuddar tvättas i minst 60°C. Kassera förpackningar med handskar, förkläden och annat engångsmaterial som förvarats i patientens rum och hygienutrymme. Kassera även toalettborsten och toalettpappersrulle som använts.
Tvätt	Tvätta textilier separat från andra patienters tvätt i 60°C eller i så hög temperatur som materialet tål.
Besökare	Uppmana besökare att desinfektera händerna före och efter besök.
Överföring till annan vårdform	Informera mottagande enhet att patienten bär på C. auris, samt om riskfaktorer för spridning förekommer eller inte. Bärarskap och eventuella riskfaktorer ska framgå i samband med vårdplanering.

Vårdrutiner – ordinärt boende	
Tillämpa Grundläggande vårdhygieniska rutiner inom kommunal vård och omsorg samt Basal hygien i vård och omsorg enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2015:10. Dessutom gäller nedanstående vårdrutiner.	
Provtagning/Diagnostik	Vid oväntat fynd av C. auris i klinisk odling kan provtagning behöva kompletteras. Följ mikrobiologens provtagningsinstruktioner i AnalysPortalen - Labmedicin Skåne för Candidozyma auris.
Patient	Vid deltagande i gruppaktivitet inom vård och omsorg rekommenderas att: • patienten kan upprätthålla god handhygien, alternativt få stöd med detta • eventuella sår är väl täckta • eventuella inkontinensskydd, stomi eller KAD fungerar väl så att läckage förhindras.
Material/utrustning	Medicintekniska flergångsprodukter • Flergångsprodukter såsom till exempel instrument ska genomgå värmedesinfektion för att kunna användas till flera patienter. Om möjligheten saknas, rekommenderas engångsmaterial alternativt patientbundet material. • För produkt som inte tål värmedesinfektion, till exempel blodtrycksmanschett, sker desinfektion med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid). Hjälpmedel • torka av hjälpmedel som används till mer än en patient till exempel mobil lyft med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid) mellan varje patient. • textilier tvättas i 60°C mellan varje patient. • ska vid transport och återlämning vara synligt rent samt desinfekteras med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid). Träningsutrustning • desinfektera redskap, brits mm med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid) efter användning.
Överföring till annan vårdform	Informera mottagande enhet att patienten bär på C. auris, samt om riskfaktorer för spridning förekommer eller inte. Bärarskap och eventuella riskfaktorer ska framgå i samband med vårdplanering.

Fakta

Candidozyma auris är en svamp som utvecklat resistens mot ett flertal svampläkemedel. C. auris kan kolonisera en person asymtomatiskt, men i enstaka fall orsaka svåra infektioner. C. auris har en förmåga att kontaminera miljön och kan vara svår att städa bort. Patienter med C. auris har ofta smittats i samband med sjukhusvård utomlands och där finns beskrivet flertalet utbrott inom vård och omsorg. Invasiv sjukdom är ovanligt och ses endast hos svårt sjuka och immunsupprimerade patienter. Material och medicintekniska produkter med bristfällig rengöring har kunnat identifieras som källa till smittspridning. Hittills finns inga utbrott beskrivna i Sverige. Det finns i nuläget ingen säker definition för avskrivning av bärarskap av C. auris.